

Barlèova studija o Pavlinskoj pjesmarici prvi je muzikološki (a dijelom i etnomuzikološki) te njegov najopsežniji rad.

Na drugom mjestu stoji studija o jačkama ugarskih Hrvata. Ona je uz gornju kvalifikaciju, kombinirana s naglašavanjem općekulturnih i političkih prilika Hrvata u tom kraju, danas neprovrjeljiva: zameo se, naime, trag objema zbirka Gjure Vejkovića (1807, 1816) koje Barlè prikazuje. Ali je »produžna ruka« Pavlinske pjesmarice!

Treći je rad više kulturološke naravi, a novija istraživanja s područja književnosti su dopunila lik Krajačevića i njegovo značenje. Usprkos tome, on ostaje kao znakovita najava Pavlinske pjesmarice i razmatranja o jačkama ugarskih Hrvata.

4.0. Barlè je do pojave Širole i Plamenca djelovao na glazbenom (znanstvenom) području sâm.

Dokumente do kojih je dolazio objavljuvao je tim redom, vjerojatno svjestan da će neka naknadna istraživanja dopuniti, ispraviti i sl.

Onim što nam je ostavio, posebice većim raspravama, a osobito onim trima istaknutima, Barlè je dokazao svoju »znanstvenu temeljitost i veliku opću glazbenu kulturu«⁷ (Škulj).

Kaže se, da je Barlè svojim cjelokupnim djelovanjem u našoj sredini bio most između slovenskog i hrvatskog naroda. Isto takav most Barlè izlazi između začetničkih koračaja Kuhačevih i ostvarenja stvarnog začetnika suvremene hrvatske muzikologije Dragana Plamenca do njegova odlaska u Sjedinjene Američke Države (1939.).

⁷ Usp. nav. dj., 134+.

Spomeni na družbu Janka Barlèa

Milovan Gavazzi, Zagreb

Zapao me zadatak da na današnji spomen-dan osvježim i spomen na družbu prijatelja, znanaca i suradnika, koju je oko sebe dugi niz godina okupljao msgr. Janko Barlè.

Koliko se sjećam, bilo je to negdje 1921. ili 1922. godine, kad sam prvi put imao priliku i čast upoznati se s Jankom Barlèom, susresti se s čovjekom i svećenikom široke obrazovanosti, visoka čela i povelika stasa i kod toga prvog susreta osjetiti u njegovim pokretima i već prijateljskim riječima srdačnost kao da smo već davni znanci. Bilo je to najvjerojatnije posredstvo tadašnjeg upravnika Etnografskog odjela Hrvatskoga narodnog muzeja u Zagrebu, prof. Vladimira Tkalčića, koji je već poodavno poznao Barlèa i s njim surađivao. I nemalo potom bio sam nerijetko posjetnik ureda Nadbiskupske kancelarije, kojemu je Barlè bio ravnatelj, gdje sam se znao naći blizu bregova spisa, rukopisa, starih i novih, napose glazbenih izdanja, a sa svrhom da porazgovorimo o ovom ili onom suradničkom zadatku za Sv. Ceciliju, koji bi mi on namijenio. Tako se to ponavljalo i niz daljih godina. Ali ne samo u takvim prilikama, nego smo se susretali svake (odnosno svake druge) nedjelje u njegovoj kuriji na Kaptolu br. 1, redovno u velikoj sobi u katu — a ljeti katkada i u hladovini u vrtiću kurije.

Tu se kroz dug niz godina (već i prije moga pridolaska) okupljala družba većinom poznatih, napose u našem kulturnom životu značajnih ličnosti, u prvom redu dakako iz svijeta glazbe: među prvima i neizostavnima tu je bio Franjo Dugan, pa Božidar Širola, Juro Tkalčić i Ćiril Ličar, Lujo Safranek-Kavić, tada još mladi Josip Stolcer, Nikola Faller, o. Kamilo Kolb pa dalje Dragutin Domjanić, Milan Ogrizović, Vladimir Tkalčić; rjeđe su se tu našli iz Gradišća rado dočekivani Ignac Horvat, pa Klaus Rolf, iz Slovenije Mlinar-Cigale ili po koji još rjeđi učesnik, a katkada i sama obrazovana Barlèova domaćica. Uz čašice vina iz Barlèova vinograda (na prostoru sada zdesna Vinkovićeve ulice) razvezali su se razgovori, pitanja i odgovori, kritičke primjedbe i diskusije, slobodno i nevezano, a ipak vrlo često kao odraz tadašnjih

kulturnih zbivanja, djelatnosti i pobuda, koncerata, publikacija itd. u Zagrebu i Hrvatskoj uopće, pa i u ostaloj tadašnjoj Jugoslaviji i u inozemstvu. Ali se to nije često završavalo poslije razlaza domjenka, nego je zaostala družba i dalje nastavljala raspredati, izricati još nedorečeno. Uza sve to bilo je značajno, da se kod tih domjenaka nikada nije čula bilo kakva izvođena glazba.

Ali je zato Sveta Cecilija bila stalno na dnevnom redu: pobude Janka Barlèa suradnicima, traženje novih suradnika i briga za prođu Svete Cecilije.

Tu je vladao, moglo bi se reći, bezizuzetno nepomućen sklad svih nazočnih, sklapala se pače pobratimstva pa sam i sam — premda kudikamo mlađi od Janka Barlèa imao čast da zaželi i sa mnom pobratimstvo, koje sam kao blago pazio sve vrijeme povezano s odanim poštovanjem prema njegovoj izuzetnoj ličnosti. Takve su mi veze s njim omogućile da sam od njega primao dragocjene primjerke *Cithare octochorde*, sva tri izdanja, da ih mogu dugo proučavati, ispoređivati im i ocjenjivati melodijsku i tekstovnu građu i za Sv. Ceciliju napisati što se u ono vrijeme moglo pouzdanije dokučiti, napose o primijenjenim napjevima svjetovnih narodnih popjevaka u izdanjima *Cithare octochorde*. Slično sam iz njegovih ruku s povjerenjem primio za proučavanje i rukopisni svezak Kuhačevih nabožnih narodnih popjevaka.

A tako je msgr. Janko Barlè i svakome dobromjernom uvijek spremno pomagao — pače i materijalno (kako se npr. sada pokazuje iz nađenoga dopisivanja s Josipom Stolcerom-Slavenskim, kada se nalazio u nevoljama, napose nakon odlaska iz Zagreba).

Trajalo je to tako dug niz godina (možda još iz vremena prije svršetka I. svjetskog rata) pa sve do preranog oboljenja Janka Barlèa do kada su i domjenci bili svoje vrste žarište ne samo glazbenih zbivanja i nastojanja cecilijanskih nego i drugih, svjetovnih pače i tradicijske folklorne glazbe, za koju je Barlè uvijek imao mnogo smisla pa i otvorene stupce Sv. Cecilije.